
Kyrkomötet
Organisationsutskottets betänkande 2017:8

Representation i kyrkomötet m.m.

Sammanfattning

I betänkandet behandlas två motioner som rör frågan om representation i kyrkomötet. I motion 2017:10 föreslås att kyrkostyrelsen ges i uppdrag att återkomma till kyrkomötet med en ändring i kyrkoordningen som gör det möjligt att stiftsstyrelser att motionera i kyrkomötet. I motion 2017:87 föreslås att kyrkostyrelsen ges i uppdrag att återkomma till kyrkomötet med förslag om sådan kyrkorättslig reglering att De Ungas Kyrkomöte får utse representanter med yttrande- och förslagsrätt till kyrkomötet. Utskottet menar att det redan finns stiftsstyrelserepresentation i kyrkomötet, inte minst genom att stiftsstyrelsens ordförande, biskopen, deltar i kyrkomötets arbete. Utskottet uppfattar att barn och unga redan har påverkansmöjligheter genom De Ungas Kyrkomöte. Vidare anser utskottet inte att olika grupper ska ges yttrande- och förslagsrätt i kyrkomötet. Utskottet föreslår därför kyrkomötet att avslå motionerna.

Till betänkandet finns en särskild mening.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2017:10.
2. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2017:87.

Motionernas förslag

Motion 2017:10 av Karl-Gunnar Svensson, Motionsrätt till kyrkomötet för stiftsstyrelser

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma till kyrkomötet med ändring i kyrkoordningen som gör det möjligt för stiftsstyrelser att lägga motion till kyrkomötet.

Motion 2017:87 av Erik Sjöstrand m.fl., Ungas representation i kyrkomötet

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma till kyrkomötet med förslag om sådan kyrkorättslig reglering att de ungas kyrkomöte får utse representanter med yttrande och förslagsrätt till kyrkomötet.

Bakgrund

Ärenden i kyrkomötet

Enligt 11 kap. 10 § i kyrkoordningen ska kyrkomötet besluta i ärenden som har väckts av

1. kyrkostyrelsen genom en skrivelse,
2. en ledamot eller en biskop genom en motion,
3. ett utskott inom dess beredningsområde genom ett betänkande,
4. kyrkomötets presidium i frågor som avser kyrkomötets arbetsformer, och
5. revisorerna, om det gäller ett ärende som har samband med deras uppdrag.

Kyrkostyrelsen, kyrkomötets ledamöter och biskopar får väcka ärenden endast till årets första sammanträde. I kyrkomötets presidiums skrivelse *Kyrkomötets arbetsformer* (PSkr 2017:1) föreslås viss inskränkning i motionsrätten vid s.k. tematiska kyrkomöten.

Kyrkomötets ärenden ska beredas under årets första sammanträde och sedan avgöras under det andra (11 kap. 12–13 §§). Stiftens biskopar har rätt att delta i kyrkomötets överläggningar och att framställa förslag. Kyrkostyrelsens ledamöter har också rätt att närvara och delta i överläggningarna. I besluten får bara de av kyrkostyrelsens ledamöter delta som också är ledamöter i kyrkomötet. Utöver dessa är det inte någon som har yttranderätt och det finns heller inte möjlighet att besluta om en sådan ytterligare yttranderätt (se 11 kap. 9 §). I ovan nämnda presidieskrivelse föreslås att kyrkomötets revisorer ges rätt att yttra sig i samband med kyrkomötets behandling av revisionsberättelsen. Förslaget grundar sig på den av kyrkomötet tillsatta utredningsgruppens betänkande, i vilket bl.a. anfördes att det är rimligt att revisorerna också ges rätt att delta i överläggningarna men att denna rätt inte ska vara oinskränkt. Yttranderätten får inte göras så vid, att det inverkar på kyrkomötets roll som ett direktvalt demokratiskt beslutsorgan.

Enligt 6 kap. 1 § i Arbetsordning för kyrkomötet får kyrkomötets presidium efter samråd med företrädare för kyrkomötets nomineringsgrupper besluta att en debatt utan samband med annan handläggning ska äga rum vid kyrkomötets sammanträde. En sådan debatt ska begränsas till ett eller flera särskilda ämnen. I ovan nämnda presidieskrivelse föreslås bestämmelsen utgå. Däremot föreslås att en ordning med tematiska kyrkomöten ska införas.

Representation i kyrkomötet

Frågan om barn och ungas ökade delaktighet, inte minst på den nationella nivån i Svenska kyrkan, har behandlats vid ett flertal tillfällen i kyrkomötet. För en utförligare redogörelse av tidigare kyrkomötesbehandlingar, se Organisationsutskottets betänkande *Mer inflytande för barn och unga* (O 2015:9). I betänkandet behandlade Organisationsutskottet en motion (2015:75) i vilken bl.a. föreslogs att kyrkostyrelsen skulle ges i uppdrag att återkomma till kyrkomötet med förslag på förändringar i kyrkoordningen som innebär att Svenska Kyrkans Unga får ett mandat i kyrkostyrelsen. Organisationsutskottet föreslog att motionen skulle avslås i denna del, då en sådan ordning skulle innebära ett korporativistiskt inslag som inte överensstämmer med de demokratiska principer som i övrigt gäller. Vidare konstaterade utskottet att även om Svenska Kyrkans Unga ser sig själva – och på många sätt kan sägas ha en särställning – som Svenska kyrkans barn- och ungdomsorganisation, så finns inte Svenska Kyrkans Unga representerade i hela landet, vilket innebär att alla barn och unga inte skulle få tillgång till kyrkostyrelsen den vägen. Kyrkomötet beslutade i enlighet med utskottets förslag.

Så här beskrivs De Ungas Kyrkomöte på Svenska Kyrkans Ungas hemsida:

De Ungas Kyrkomöte är ett sätt att berätta för Svenska kyrkans högsta beslutande organ, kyrkomötet, vad barn och unga tycker om några av de frågor som de beslutar om när de samlas varje höst i Uppsala. På De Ungas Kyrkomöte träffas deltagare (utsedda av Svenska Kyrkans Ungas distrikt) och diskuterar och skriver motionssvar till motioner som har kommit in till kyrkomötet.

Sedan 2016 följs De Ungas Kyrkomöte också upp med ett Forum, där deltagare från De Ungas Kyrkomöte möter kyrkomötesledamöter för att ta samtalet vidare. (se www.svenskakyrkansunga.se/arrangemang/duk/)

Utskottets överväganden

Utskottets förslag:

1. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2017:10.
2. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2017:87.

Vad gäller motion 2017:10 menar utskottet att det redan finns stiftsstyrelserepresentation i kyrkomötet, inte minst genom att stiftsstyrelsens ordförande, biskopen, deltar i kyrkomötets arbete. Det finns enligt utskottets mening därför ingen anledning att ge stiftsstyrelserna möjlighet att motionera till kyrkomötet.

Vad gäller motion 2017:87 menar utskottet att barn och unga har möjlighet att engagera sig i de olika nomineringsgrupperna även om rösträttsåldern är 16 år och valbarhetsåldern 18 år. Utskottet vill lyfta den påverkansmöjlighet som barn och unga har redan idag genom De Ungas Kyrkomöte. De möten, kallade forum, som hålls dagen före kyrkomötets första session och det motionshäfte som delas ut till kyrkomötesledamöterna är mycket uppskattade och gör att barn och unga finns med i kyrkomötets ärendeberedning. Vidare anser utskottet inte att olika grupper ska ges yttrande- och förslagsrätt i kyrkomötet.

Mot bakgrund av det anförda föreslår utskottet att motion 2017:10 och motion 2017:87 avslås.

Uppsala den 5 oktober 2017

På Organisationsutskottets vägnar

Louise Callenberg, ordförande

Anna Sundelius, sekreterare

Beslutande: Louise Callenberg, ordförande, Claes Block, Aina Andersson, Anton Härder, Cecilia Clausen, Per Lindberg, Gustaf Bengtsson, Maj-Lis Aasa, Olle Reichenberg, Kåge Johansson, Tomas Jansson, Birgit Kullingsjö, Bella Aune, Irene Oskarsson och Bo Hanson.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Roberth Krantz, Britt Sandström, Irma Carlsson, Sven Gunnar Persson, Stefan Aro, Britt Kilsäter, Märta Brita Forsberg Svensson, Karin Forsell, Elsa Christersson och Markus Holmberg.

O 2017:8 Biskoparna Sven-Bernhard Fast och Johan Dalman har deltagit i utskottets överläggningar.

Särskild mening

Jag vill som min mening framhålla att jag önskar att utskottet föreslår kyrkomötet att bifalla motion 2017:87.

Sven Gunnar Persson